

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2014. szeptember 4.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — Fizetéseképtelenségi eljárás — A »telephely« fogalma — Társaságcsoport — Telephely — Másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás megindításához való jog — Követelmények — A másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás megindításának kérelmezésére jogosult személy”

A C-327/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour d'appel de Bruxelles (Belgium) a Bírósághoz 2013. június 17-én érkezett, 2013. június 7-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Burgo Group SpA**

és

a felszámolás alatt álló **Illochroma SA**,

Jérôme Theetten, az Illochroma SA felszámolója

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (előadó) és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. április 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Burgo Group SpA képviseletében R. Huberty és S. Voisin avocats,
- a felszámolás alatt álló Illochroma SA és az Illochroma SA felszámolójaként eljáró J. Theetten képviseletében J. E. Kuntz avocat,
- a belga kormány képviseletében M. Jacobs és L. Van den Broeck, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: F. Gosselin avocat,

* Az eljárás nyelve: francia.

- a német kormány képviselőjében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviselőjében M. Germani, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviselőjében J. García-Valdecasas Dorrego, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Czech és M. Arciszewski, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés HL 2006. L 234., 43. o., a továbbiakban: rendelet) 3., 16., 27., 28. és 29. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a Burgo Group SpA (a továbbiakban: Burgo Group) és a felszámolás alatt álló Illochroma SA (a továbbiakban: Illochroma), valamint az Illochroma felszámolójaként eljáró J. Theetten között az Illochroma vagyontárgyait érintő másodlagos fizetésképtelenségi eljárás (a továbbiakban: másodlagos eljárás) Belgiumban történt megindítása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A rendelet (11), (12) és (17)–(19) preambulumbekzdése a következőket mondja ki:
 - „(11) Ez a rendelet elismeri azt a tényt, hogy a jelentősen eltérő anyagi jogszabályok következtében nem megvalósítható egységes, az egész Közösségre kiterjedő, egyetemes hatályú fizetésképtelenségi eljárások bevezetése. Az eljárás megindításának helye szerinti állam jogának kivétel nélküli alkalmazása ilyen háttér nélkül gyakran nehézségekhez vezetne. [...] E rendeletnek mindezeket [...] figyelembe [kell] vennie[, és] [...] az egyetemes hatályú fizetésképtelenségi főeljárások [a továbbiakban: főeljárás] mellett engedélyeznie kell az olyan nemzeti eljárásokat is, amelyek hatálya csak az eljárás megindításának helye szerinti államban lévő vagyontárgyakra terjed ki.
 - (12) [...] Az érdekek sokféleségének védelme érdekében e rendelet lehetővé teszi a főeljárással párhuzamos másodlagos eljárások megindítását. Másodlagos eljárást abban a tagállamban lehet indítani, ahol az adós telephelye van. [...]
 - [...]
 - (17) Abban a tagállamban, ahol az adósnak telephelye található, a [...] főeljárás megindítása előtt a fizetésképtelenségi eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtása jogának a helyi hitelezőkre és a helyi telephely hitelezőire, illetve azokra az esetekre kell korlátozódnia, amikor nem indítható meg a főeljárás annak a tagállamnak a joga szerint, ahol az adós fő érdekeltjeinek központja van. Ennek a korlátozásnak az az oka, hogy a lehető legszükségesebbre kell

csökkenteni azoknak az eseteknek a számát, amelyekben a területi fizetéseképtelenségi eljárást még a [...] főeljárás előtt kéri. A [...] főeljárás megindítását követően a területi eljárás másodlagossá válik.

- (18) A [...] főeljárás megindítását követően e rendelet nem korlátozza a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásának a jogát olyan tagállamban, ahol az adós telephelye van. A [...] főeljárás felszámolója vagy az adott tagállam nemzeti joga szerint erre jogosult bármely más személy kérheti a másodlagos [...] eljárás megindítását.
- (19) A helyi érdekek mellett a [helyesen: érdekek védelmén túl a] másodlagos [...] eljárás egyéb célokat is szolgálhat. Olyan esetek is felmerülhetnek, amikor az adós vagyona túl összetett ahhoz, hogy egy egységként lehessen kezelni, vagy a vonatkozó jogrendszerek eltérései olyan nagyok, hogy nehézségek keletkezhetnek, ha az eljárás megindításának helye szerinti állam jogának hatályát kiterjesztik olyan más államokra, ahol a vagyontárgyak találhatóak. Ezért a főeljárás felszámolója másodlagos eljárás megindítását kérheti, ha a vagyon hatékony kezelése ezt igényli.”

4 A rendelet „Fogalom meghatározások” című 2. cikke a következőket írja elő:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

h) »telephely« bármely olyan működési hely, ahol az adós nem átmeneti jellegű gazdasági tevékenységet folytat emberi erőforrással és termékekkel [helyesen: emberi és tárgyi erőforrásokkal].”

5 A rendelet „Nemzetközi joghatóság” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A fizetéseképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségei találhatóak [helyesen: az adós fő érdekeltségeinek központja található]. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell a fő érdekeltségek központjának tekinteni.

(2) Ha az adós fő érdekeltségeinek központja egy tagállam területén helyezkedik el, egy másik tagállam bírósága csak akkor rendelkezik joghatósággal az adós elleni fizetéseképtelenségi eljárás megindítására, ha az adós telephellyel rendelkezik a másik tagállam területén belül is. Ennek az eljárásnak a hatásai az adós utóbbi tagállam területén található vagyontárgyaira korlátozódnak.

(3) Ha a fizetéseképtelenségi eljárást az (1) bekezdés szerint indították, a később a (2) bekezdés szerint indított minden eljárás másodlagos eljárás. E későbbi eljárásoknak felszámolási eljárásoknak kell lenniük.

(4) A (2) bekezdésben említett területi fizetéseképtelenségi eljárást az (1) bekezdés szerinti [...] főeljárás megindítása előtt csak akkor lehet megindítani:

[...]

b) ha a területi fizetéseképtelenségi eljárás megindítását olyan hitelező kérelmezte, akinek a lakóhelye, szokásos tartózkodási helye vagy székhelye abban a tagállamban van, amelynek területén az érintett telephely található, vagy akinek a követelése a telephely működéséből fakad.”

- 6 A rendelet 16. cikkének (1) bekezdése szerint „[a] 3. cikk alapján joghatósággal rendelkező tagállam bírósága által hozott, fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot az összes többi tagállamban attól kezdve el kell ismerni, amikor az hatályossá válik az eljárás megindításának helye szerinti államban”.
- 7 A rendeletnek „Az eljárás megindítása” című 27. cikke a következőket írja elő:
„Ha egy tagállam bírósága a 3. cikk (1) bekezdésében említett eljárást indít (főeljárás), amelyet egy másik tagállam elismer, a másik tagállamnak a 3. cikk (2) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező bírósága másodlagos [...] eljárást indíthat, anélkül hogy az adós fizetésképtelenségét megvizsgálják [helyesen: megvizsgálják e másik tagállamban]. [...] Hatásuk az adósnak ennek a másik tagállam területén lévő vagyontárgyaira korlátozódik.”
- 8 A rendeletnek „Az alkalmazandó jog” című 28. cikke a következőképpen rendelkezik:
„Amennyiben e rendelet eltérően nem rendelkezik, a másodlagos eljárásra annak a tagállamnak a joga irányszabó, amelynek területén a másodlagos eljárást megindítják.”
- 9 A rendeletnek „Az eljárás megindítása iránti kérelem joga” című 29. cikke a következőket mondja ki:
„Másodlagos eljárás megindítását kérheti:
a) a főeljárás felszámolója;
b) bármely más személy vagy hatóság, aki, illetve amely jogosult fizetésképtelenségi eljárás megindításának kérelmezésére annak a tagállamnak a joga szerint, amelynek a területén a másodlagos eljárás megindítását kérik.”
- 10 A rendelet 40. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:
„Amikor valamely tagállamban fizetésképtelenségi eljárást indítanak, e tagállam [...] illetékes bírósága vagy az általa kijelölt felszámoló haladéktalanul tájékoztatja azokat az ismert hitelezőket, akiknek szokásos tartózkodási helye, lakóhelye vagy székhelye más tagállamban van.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 2008. április 21-én a tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing (roubaix-tourcoing-i kereskedelmi bíróság) (Franciaország) az Illochroma csoporthoz tartozó valamennyi társaság ellen – beleértve a brüsszeli (Belgium) székhelyű Illochromát is – fizetésképtelenségi eljárást indított, és J. Theetten jelölte ki megbízottként. 2008. november 25-én ugyanezen bíróság elrendelte az Illochroma felszámolását és J. Theetten jelölte ki felszámolónak.
- 12 Az altavilla-vicentina-vicenzai (Olaszország) székhelyű Burgo Group az Illochroma hitelezője a ki nem fizetett áruk leszállítása tekintetében. 2008. november 4-én a Burgo Group 359 778,48 euró összegű hitelezői követelést jelentett be J. Theettennek.
- 13 J. Theetten 2008. november 5-i levelében arról tájékoztatta a Burgo Groupot, hogy nem tudta figyelembe venni e hitelezői követelést, mivel az elkésett.
- 14 2009. január 15-én a Burgo Group az Illochromával szemben másodlagos eljárás megindítását kérte a tribunal de commerce de Bruxelles (brüsszeli kereskedelmi bíróság) (Belgium) előtt. Mivel e kérelmet első fokon elutasították, a Burgo Group fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz és megismételte eredeti kérelmét.

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben megjegyzi, hogy a rendelet úgy határozza meg a „telephely” fogalmát mint bármely olyan helyet, ahol az adós nem átmeneti jellegű gazdasági tevékenységet folytat emberi és tárgyi erőforrásokkal, és ez az eset áll fenn a jelen ügyben. Az Illochroma ugyanis két működési hellyel rendelkezik Belgiumban, ott egy ingatlan tulajdonosa, árukat vásárol és értékesít újra, valamint alkalmazottai vannak.
- 16 Az alapügy alperesei ellenben azt állítják, hogy mivel az Illochroma székhelye Belgiumban van, nem tekinthető a rendelet értelmében vett telephelynek. A másodlagos eljárások ugyanis kizárólag az önálló jogalanyisággal nem rendelkező telephelyekre alkalmazandók.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a jelen ügyben alkalmazandó belga törvény értelmében minden hitelező, még ha Belgiumon kívül is van a lakóhelye vagy székhelye, kérheti adósa fizetése képtelenségének megállapítását a belga bíróságtól. Márpedig az Illochroma azt állítja, hogy e jog csak az abban a tagállamban lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező hitelezőket illeti meg, amelyben a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság található, mivel ezen eljárásnak kizárólag az a célja, hogy a helyi érdekeket védje.
- 18 Végül a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a rendelet nem pontosítja azt, hogy a 29. cikkében említett személyek számára nyitva álló azon lehetőség, hogy másodlagos eljárás megindítását kérjék abban a tagállamban, ahol a telephely található, egy olyan jog-e, amelyet az illetékes bíróságnak el kell ismernie, vagy pedig az e bíróság számára az ilyen eljárás megindítása engedélyezésének célszerűségére vonatkozó mérlegelési lehetőség, különösen a helyi érdekek védelme érdekében.
- 19 E körülmények között a Cour d’appel de Bruxelles úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„A [...] rendeletet, különösen annak 3., 16., 27., 28. és 29. cikkét, úgy kell-e értelmezni, hogy:

- 1) a 3. cikk (2) bekezdésében szereplő »telephely« alatt az adós olyan fiókját kell érteni, amellyel szemben a főeljárást megindították, és ez kizárja, hogy az azonos csoportba tartozó több társaság összefüggő felszámolása keretében azok abban a tagállamban lehessenek másodlagos eljárás tárgyai, amelyben székhelyük található, mivel rendelkeznek önálló jogalanyisággal;
- 2) azon személynek vagy hatóságnak, aki, illetve amely jogosult másodlagos fizetése képtelenségi eljárás megindításának kérelmezésére annak a tagállamnak a joga szerint, amelynek a területén az eljárás megindítását kéri, rendelkeznie kell lakóhellyel vagy székhellyel e tagállam joghatósági területén, vagy e jog valamennyi uniós illetőségű személyt megilleti, aki bizonyítja, hogy jogi kapcsolatban áll az érintett telephellyel, és
- 3) ha a [...] főeljárás felszámolási eljárás, egy telephellyel szemben a másodlagos [...] eljárás megindítása csak akkor rendelhető el, ha megfelel az azon tagállami bíróság mérlegelési körébe tartozó célszerűségi követelménynek, amely előtt a másodlagos eljárást meg kívánják indítani?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 20 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a rendelet 3. cikkének (2) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy valamely társaságnak a székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban történő felszámolása keretében e társaság egy olyan másik tagállamban is lehet másodlagos eljárás tárgya, ahol a székhelye található és ahol önálló jogalanyisággal rendelkezik.

- 21 A Burgo Group, a német, a görög, a spanyol és a lengyel kormány, valamint az Európai Bizottság azt állítja, hogy a rendelet rendelkezéseivel nem ellentétes az alapügyben szóban forgóhoz hasonló esetben a másodlagos eljárás megindítása.
- 22 A Burgo Group különösen úgy véli, hogy a rendelet 2. cikkének h) pontjában szereplő „telephely” fogalmának fogalommeghatározása világos és nem veszi figyelembe sem a „fióktelep”, sem pedig az „önálló jogalanyiség” fogalmát. Továbbá a rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a szövege nem akadályozza azt, hogy másodlagos eljárást indítsanak az olyan jogi személlyel szemben, amelynek a székhelye a telephely azonos területen helyezkedik el, ez pedig igazolja az ezen másodlagos eljárásban eljáró bíróság joghatóságát, amennyiben bizonyított, hogy e jogi személy fő érdekeltségeinek központja egy másik tagállamban található.
- 23 Az alapeljárás alperesei ellenben azt állítják, hogy az Illochromának Belgiumban nincs „telephely[e]”. Mivel az Illochroma a belga jog hatálya alá tartozó jogi személy, Belgiumban tehát vele szemben kizárólag főeljárás megindítása lehetséges, amennyiben ilyen eljárást még nem indítottak Franciaországban, ahol e társaság fő érdekeltségeinek központja található.
- 24 A belga kormány hozzáteszi, hogy a főeljárás Franciaországban történt megindítása téves, mivel az Illochroma fő érdekeltségeinek központja Belgiumban található.
- 25 A lengyel kormány a tárgyaláson hangsúlyozta, hogy ha a rendelet 3. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülmények között a másodlagos eljárás megindítását, ügyelni kell arra, hogy azt a helyet, ahol a társaság fő érdekeltségeinek központja található, szigorúan a Bíróság által az Eurofood IFSC ítéletben (C-341/04, EU:C:2006:281) felállított kritériumok szerint határozzák meg.
- 26 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint a főeljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségeinek központja található.
- 27 Ebben az összefüggésben a rendelet 16. cikkének (1) bekezdése értelmében a valamely tagállamban megindított főeljárást az összes többi tagállamban attól kezdve kell elismerni, amikor az hatályossá válik az eljárás megindításának helye szerinti államban. Ezen szabály azt foglalja magában, hogy a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot a többi tagállam bíróságainak anélkül kell elismerniük, hogy az első bíróság saját joghatóságára vonatkozó értékelését felülvizsgálhatnák (Bank Handlowy és Adamiak ítélet, C-116/11, EU:C:2012:739, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 Ebből az következik, hogy más tagállamok bíróságai főszabály szerint nem kérdőjelezhetik meg a valamely tagállam bírósága által meghozott, az adós társasággal szembeni főeljárás megindítására vonatkozó határozatot, valamint azon tény legalábbis hallgatólagos megállapítását, hogy e társaság fő érdekeltségeinek központja ebben az államban található.
- 29 A fő érdekeltségek e központját tekintve a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második mondata előírja, hogy társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell a fő érdekeltségek központjának tekinteni. Ekképpen e rendelkezésnek magának a szövegéből kitűnik, hogy a társaság fő érdekeltségeinek említett központja esetében előfordulhat, hogy az nem esik egybe a rendelet alkalmazásában a társaság létesítő okirat szerinti székhelyével.
- 30 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy a rendelet (18) preambulumbekzdése értelmében a főeljárás megindítását követően a rendelet nem korlátozza a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásának a jogát olyan tagállamban, ahol az adós telephelye van. Ezért a rendelet

3. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy ilyen esetben egy másik tagállam bírósága csak akkor rendelkezik joghatósággal másodlagos eljárás megindítására, ha az adós telephellyel rendelkezik e másik tagállam területén belül is.

- 31 Ebben az összefüggésben a „telephely” fogalmát tekintve azt a rendelet 2. cikkének h) pontja a következőképpen határozza meg: „bármely olyan működési hely, ahol az adós nem átmeneti jellegű gazdasági tevékenységet folytat emberi erőforrással és termékekkel [helyesen: emberi és tárgyi erőforrásokkal]”. Márpedig ahogy azt a Bíróság már kimondta, az, hogy e fogalommeghatározás a gazdasági tevékenység folytatását emberi és tárgyi erőforrások meglétéhez köti, azt mutatja, hogy minimális szintű szervezetre és bizonyos mértékű állandóságra van szükség, ebből *a contrario* következik, hogy önmagában egyes vagyontárgyak, illetve bankszámlák megléte főszabály szerint nem felel meg a „telephely[nek]” való minősüléshez szükséges feltételeknek (Interedil-ítélet, C-396/09, EU:C:2011:671, 62. pont).
- 32 Ellenben egyértelmű, hogy a rendelet 2. cikkének h) pontjában szereplő fogalommeghatározás nem tartalmaz semmilyen hivatkozást az adós társaság létesítő okirat szerinti székhelyére vagy arra a jogi formára, amellyel a szóban forgó működési hely rendelkezik. A fogalommeghatározás tehát nem zárja ki szövegére tekintettel azt, hogy a telephely e rendelkezés alkalmazásában önálló jogalanyisággal rendelkezhesen és abban a tagállamban legyen, ahol e társaság említett székhelye található, feltéve hogy teljesíti az e rendelkezés által előírt követelményeket.
- 33 Az ilyen értelmezést a rendeletnek többek között a 29. cikke b) pontjában előírt, a másodlagos eljárás megindításának kérelmezésére vonatkozó lehetőséghez kapcsolódó célok is megerősítik.
- 34 A rendelet (11) preambulumbekzdése ugyanis kimondja, hogy „a jelentősen eltérő anyagi jogszabályok következtében nem megvalósítható egységes, az egész Közosségre kiterjedő, egyetemes hatályú fizetésektelenségi eljárások bevezetése”, hogy „[a]z eljárás megindításának helye szerinti állam jogának kivétel nélküli alkalmazása ilyen háttér nélkül gyakran nehézségekhez vezetne”, és végül azt, hogy a rendeletnek mindezeket figyelembe kell vennie, különösen „[...] engedélyeznie kell az olyan nemzeti eljárásokat is, amelyek hatálya csak az eljárás megindításának helye szerinti államban lévő vagyontárgyakra terjed ki”. A rendelet (12) preambulumbekzdése is pontosítja, hogy megengedett a másodlagos eljárások megindítása különösen „[a]z érdekek sokféleségének védelme érdekében”, a rendelet (19) preambulumbekzdése pedig hozzáteszi, hogy a másodlagos eljárások a helyi érdekek védelmén kívül „egyéb célokat” is szolgálhatnak.
- 35 Ennélfogva amennyiben a „telephely” fogalmát akként kellene értelmezni, hogy az nem foglalja magában az adós társaság működési helyét – azt a helyet, amely teljesíti a rendelet 2. cikkének h) pontjában kifejezetten előírt követelményeket és amely azon tagállam területén található, ahol e társaság létesítő okirat szerinti székhelye van –, a „helyi érdekek” – különösen pedig az ebben a tagállamban lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező hitelezők érdekei – nem részesülnének a rendelet által előírt, a másodlagos eljárás említett tagállamban történő megindításában álló védelemben.
- 36 E tekintetben pontosítani kell azt, hogy egyrészt ugyan a helyi hitelezők védelme kétségtelenül nem a másodlagos eljárás megindításának lehetősége útján követett egyetlen cél, ebből azonban nem következik kevesebb, mint az, hogy az előző pontban felidézetthez hasonló értelmezés világosan a rendelet e lényeges céljával menne szembe, annál is inkább, mivel általában valószínűnek tűnik, hogy a rendelet rendelkezései által biztosított védelmet élvező „helyi” érdekek pontosan abban a tagállamban érvényesülnek, amelyben az érintett adós társaság létesítő okirat szerinti székhelye található, akkor is, ha e társaság fő érdekeltiségeinek központja egy másik tagállamban található.

- 37 Az ilyen érdekek ugyanis a hitelezőnek többek között az arra vonatkozó jogos bizalmából állhatnak, hogy követelhesse az adósnak az érintett telephely részét képező vagyontárgyain fennálló valamely dologi jog érvényesítését, vagy hogy részesülhessen egyéb elsőbbségi jogok alkalmazásában az azon tagállamban hatályos jogszabályok szerint, ahol e telephely található, mivel e jogszabályok a hitelező számára abban a pillanatban láthatók előre, amikor az adóssal kereskedelmi kapcsolatba lép.
- 38 Másrészt a jelen ítélet 35. pontjában felidézetthez hasonló értelmezés az adós társaság székhelye szerinti tagállamban lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező hitelezők hátrányos megkülönböztetésével járhatna, különösen azon hitelezőkkel összehasonlítva, akik, illetve amelyek olyan egyéb tagállamokban rendelkeznek lakóhellyel, illetve székhellyel, ahol adott esetben az adós egyéb telephelyei találhatóak.
- 39 Ilyen körülmények között az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a rendelet 3. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy valamely társaságnak a székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban történő felszámolása keretében e társaság egy olyan másik tagállamban is lehet másodlagos eljárás tárgya, ahol a székhelye található, és ahol önálló jogalanyiséggel rendelkezik.

A második kérdésről

- 40 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a rendelet 29. cikkének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy azon személynek vagy hatóságnak, aki, illetve amely jogosult másodlagos eljárás megindításának kérelmezésére, azon tagállamban kell lakóhellyel vagy székhellyel rendelkeznie, amelynek a területén ezen eljárás megindítását kérik, vagy az ilyen eljárás megindítását kérheti bármely olyan személy, akinek a követelése e telephely tevékenységéből fakad.
- 41 A Burgo Group, lényegében a belga és a görög kormány, valamint a Bizottság e tekintetben azt állítja, hogy a másodlagos eljárás megindítását kérelmező hitelező számára nem szükséges, hogy lakóhelye vagy székhelye abban a tagállamban legyen, ahol az érintett telephely található, illetve azt sem szükséges igazolni, hogy követelése e telephely tevékenységéből fakad. E feltételek a rendelet 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja értelmében csak abban az esetben alkalmazandók, amikor a területi eljárás megindítását a főeljárásnak egy másik tagállamban történő megindítását megelőzően kérelmezik. Ellenben a főeljárás megindítását követően a másodlagos eljárás megindítására vonatkozó feltételeket főszabály szerint azon tagállam nemzeti joga szabályozza, ahol az érintett telephely található.
- 42 Az alapügy alperesei ellenben azt állítják, hogy a belga jog szerint másodlagos eljárás megindítása iránti kérelmet csak a Belgiumban lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező hitelező nyújthat be érvényesen, a Bíróság pedig nem rendelkezik hatáskörrel a belga jog rendelkezéseinek az értelmezésére; kizárólag e rendelkezések meghatározók az alapeljárásban.
- 43 A német kormány szerint különösen a rendelet által követett célokból következik, hogy amennyiben a nemzeti jog a meghatározó abban a kérdésben, hogy a főeljárásban kijelölt felszámolón kívül ki jogosult a másodlagos eljárás megindításának kérelmezésére, e jog nem alapíthat az ezen megindítást kérelmező hitelezőnek az érintett tagállamban lévő székhelyére vagy lakóhelyére, vagy a kérelmező hatóságnak az érintett tagállamban lévő székhelyére.
- 44 A spanyol kormány hozzáteszi, hogy mivel a másodlagos eljárások tárgya nem kizárólag a helyi érdekek védelme, ezért a kereshetőségi jog nem korlátozódhat azon személyekre, akiknek „helyi” kapcsolatuk van.
- 45 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a rendelet 29. cikkének b) pontja értelmében a főeljárás felszámolóján kívül a másodlagos eljárás megindítását kérheti „bármely más személy vagy hatóság, aki, illetve amely jogosult fizetésképtelenségi eljárás megindításának kérelmezésére annak a tagállamnak a

joga szerint, amelynek a területén a másodlagos eljárás megindítását kérik”. E rendelkezésből tehát világosan kitűnik, hogy a másodlagos eljárás megindításának kérelmezése iránti jogot először a szóban forgó nemzeti jog alapján kell értékelni.

- 46 Mindazonáltal a tagállamok – az azt a kérdést rendező nemzeti rendelkezések elfogadása során, hogy mely személyek jogosultak a másodlagos eljárás megindításának kérelmezésére – az állandó ítélkezési gyakorlat szerint kötelesek ügyelni arra, hogy a rendelet hatékony érvényesülése – a rendelet tárgyának figyelembevétele mellett – biztosított legyen (lásd ebben az értelemben többek között Endress-ítélet, C-209/12, EU:C:2013:864, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 Márpedig egyrészt, ahogy az a jelen ítélet 34. pontjából kitűnik, a rendeletnek a másodlagos eljárás megindításának kérelmezése iránti hitelezői jogra vonatkozó rendelkezései többek között azt célozzák, hogy úgy enyhítsék azon tagállam joga egyetemes alkalmazásának hatásait, amelynek a területén a főeljárást megindították, hogy bizonyos feltételek mellett engedélyezik másodlagos eljárások megindítását az „érdekek sokféleségének” védelme érdekében, beleértve a „helyi érdekek[től]” eltérő érdekeket.
- 48 Másrészt a rendelet (17) és (18) preambulumbekzdéséből, valamint 3. cikke (2) és (4) bekezdéséből kitűnik, hogy a rendelet világos különbséget tesz a főeljárás megindítása előtt indított területi eljárások és a másodlagos eljárások között. Márpedig kizárólag a területi eljárások esetében érvényesül az, hogy a megindításuk kérelmezése iránti jogot csak azon hitelezőknek biztosítják, akiknek a lakóhelye, szokásos tartózkodási helye vagy székhelye abban a tagállamban van, amelynek területén az érintett telephely található, vagy akinek a követelése a telephely működéséből fakad (lásd ebben az értelemben: Zaza Retail ítélet, C-112/10, EU:C:2011:743, 30. pont). Ebből *a contrario* az következik, hogy e korlátozások nem alkalmazandók a másodlagos eljárásokra.
- 49 Végül konkrétan a másodlagos eljárás megindításának kérelmezése iránti jognak kizárólag a helyi hitelezőkre történő lehetséges korlátozása tekintetében meg kell állapítani, hogy az ilyen korlátozás olyan szempontokon alapuló különbségtételt jelentene, amelyek esetében fennáll a kockázata annak, hogy főként a külföldi illetőségű személyeket érintsék hátrányosan, mivel a lakóhellyel, illetve székhellyel nem rendelkező személyek az esetek többségében külföldiek. Márpedig az ilyen különbségtétel állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, amely az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében főszabály szerint tilos (lásd többek között: Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-388/01, EU:C:2003:30, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Márpedig amennyiben a rendelet a (17) preambulumbekzdésében a területi eljárásnak a főeljárást megelőző megindítása tekintetében azon hitelezők – a rendelet 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjában előírt – kedvező elbánására vonatkozó kifejezett igazolást hoz fel, akiknek a lakóhelye, vagy székhelye abban a tagállamban van, amelynek területén az érintett telephely található, valamint akinek a követelése a telephely működéséből fakad, ezen igazolásnak az a célja, hogy a lehető legszükségesebbre korlátozza azokat az eseteket, amikor a területi eljárások megindítását a főeljárás megindítása előtt kérik, az ilyen igazolás azonban a másodlagos eljárások tekintetében nem került hivatkozásra, és az a rendelet rendelkezései alapján nem is fogadható el.
- 51 A fentiek összességéből az következik, hogy a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a rendelet 29. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy azt a kérdést, hogy mely személy vagy hatóság jogosult a másodlagos eljárás megindításának kérelmezésére, azon tagállam nemzeti joga alapján kell eldönteni, amelynek területén ezen eljárás megindítását kérelmezték. A másodlagos eljárás megindításának kérelmezése iránti jog azonban nem korlátozható kizárólag azon hitelezőkre, akiknek, illetve amelyeknek a lakóhelye vagy a székhelye abban a tagállamban van, amelynek a területén az érintett telephely található, vagy kizárólag azokra a hitelezőkre, akiknek a követelése e telephely működéséből fakad.

A harmadik kérdésről

- 52 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy ha a főeljárás felszámolási eljárás, egy telephellyel szemben a másodlagos eljárás megindítását korlátozniuk kell-e azon tagállami bíróság mérlegelési körébe tartozó célszerűségi követelményeknek, amely előtt a másodlagos eljárást megindítják.
- 53 A Burgo Group arra hivatkozik, hogy a másodlagos eljárás megindításának kérelmezése iránti jog – és nem annak pusztja lehetősége – a fizetéseképtelenség egyetemlegessége elvének a rendelet által megfogalmazott korrekciója, a rendelet pedig nem írja elő a célszerűség indokainak a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság által történő vizsgálatát.
- 54 Az alapeljárás alperesei ellenben azt állítják, hogy a másodlagos eljárás megindítása a bíróságok számára biztosított pusztja lehetőség, és a fizetéseképtelenségi eljárás felperesének igazolnia kell az ezen eljárás megindításához fűződő érdeket, valamint bizonyítania kell azt, hogy az említett eljárás megindítása lehetővé teszi számára egy jobb rangra vagy egyéb elsőbbségi jogra történő hivatkozást.
- 55 A belga kormány emlékeztet a másodlagos eljárás megindítása tekintetében arra a széles mérlegelési jogkörre, amellyel a rendelet 29. cikkének megfelelően a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság rendelkezik.
- 56 A német és a görög kormány lényegében csatlakozik a Burgo Group álláspontjához. A rendelet rendelkezéseinek szerkezete és célkitűzései egy olyan értelmezést támogatnak, amely szerint az érintett bíróság nem vizsgálhatja meg a célszerűségi kérdéseket ebben az összefüggésben. Nem meghatározó ebben a tekintetben az, hogy a már megindított főeljárás felszámolási vagy fizetéseképtelenségi eljárás-e.
- 57 A spanyol kormány hangsúlyozza, hogy a Bank Handlowy és Adamiak ítélet (EU:C:2012:739, 63. pont) alapjául szolgáló ügyben fennálló esettel ellentétben a jelen ügyben szóban forgó főeljárás felszámolási eljárás. Továbbá a Bíróság ebben az ítéletben nem a másodlagos eljárás megindításának lehetőségére vagy annak hiányára hivatkozott, hanem a másodlagos eljárás megindítását követően kizárólag a bíróság feladatára.
- 58 A Bizottság Bank Handlowy és Adamiak ítéletből (EU:C:2012:739) azt a következtetést vonja le, hogy a rendelet nem kötelez a másodlagos eljárás megindítására, hanem csak az annak megtételére vonatkozó lehetőséget írja elő. Abban az esetben, ha a másodlagos eljárás megindítását kérelmező hitelező nem tartja tiszteletben követelésének a főeljárásban történő előadására meghatározott határidőt, a követelésnek a másodlagos eljárásban történő előadásával kapcsolatos érdeke csak akkor fogadható el, ha a rendelet 40. cikkének megfelelően nem tájékoztatták kellőképpen a főeljárás megindításáról.
- 59 A harmadik kérdésre történő válaszadáshoz előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a rendelet 27. cikkének értelmében a főeljárás megindítása lehetővé teszi egy másik tagállamban – amelynek a bírósága a rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében rendelkezik joghatósággal – másodlagos eljárás indítását. Ahogy az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, a másodlagos eljárás megindítása lehetséges abban az esetben, amikor a főeljárás védelmi jellegű, valamint szükségszerűen abban az esetben, amikor az utóbbi eljárás felszámolási eljárás (lásd ebben az értelemben: Bank Handlowy és Adamiak ítélet, EU:C:2012:739, 63. pont).
- 60 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a rendelet 28. cikke értelmében amennyiben e rendelet eltérően nem rendelkezik, a másodlagos eljárásra annak a tagállamnak a joga irányadó, amelynek területén a másodlagos eljárást megindítják.

- 61 E tekintetben azt is hangsúlyozni kell, hogy a rendelet (12) preambulumbekzdése, valamint 27. cikke a másodlagos eljárásnak az e rendelet 29. cikkében meghatározott személyek kérelmére történő megindításának megengedésére korlátozódik, azonban nem biztosít kifejezetten az illetékes bíróságok számára – az alkalmazandó nemzeti jogtól függetlenül – az ezen összefüggésben fennálló célszerűségi tényezők figyelembevétele tekintetében mérlegelési jogkört.
- 62 Továbbá a rendelet a „Másodlagos fizetésektelenségi eljárások” című III. fejezetében ugyan kétségtelenül tartalmaz egy sor olyan rendelkezést, amely többek között a folyamatban lévő főeljárásban és másodlagos eljárásban vagy másodlagos eljárásokban kijelölt felszámolók közötti együttműködésre vonatkozik, ám nem tartalmazza a legkisebb utalást sem azon lehetséges „célszerűségi” követelményekre, amelyeket figyelembe kellene vennie a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróságnak.
- 63 Ebből következik, hogy főszabály szerint amennyiben a rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely bizonyos feltételek mellett előírja vagy megtiltja a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróságnak azon kérdés vizsgálatát, hogy e bíróság e tekintetben rendelkezik-e olyan mérlegelési jogkörrel, amely lehetővé teszi számára többek között a célszerűségi tényezők figyelembevételét, ez azon tagállam nemzeti jogának a hatálya alá tartozik, amelynek a területén ezen eljárás megindítását kérelmezték.
- 64 Mindazonáltal emlékeztetni kell ebben az összefüggésben először is arra, hogy amikor a tagállamok meghatározzák a másodlagos eljárás megindításának feltételeit, az uniós jogot, különösen annak általános elveit és a rendelet rendelkezéseit kötelesek tiszteletben tartani (lásd ebben az értelemben: Deutsche Lufthansa ítélet, C-109/09, EU:C:2011:129, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A tagállamok tehát különösen nem írhatnak elő a másodlagos eljárás megindítása tekintetében olyan feltételeket, amelyek a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének a megsértésével különbséget tesznek az ezen eljárás megindítását kérelmező hitelezők között lakóhelyük vagy a létesítő okirat szerinti székhelyük szerint.
- 65 Másodszor a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróságnak nemzeti jogának alkalmazásakor figyelembe kell vennie az ilyen eljárás megindításának lehetősége útján követett célokat, ahogy az a jelen ítélet 34. pontjában felidézésre került.
- 66 Harmadszor hangsúlyozni kell, hogy a másodlagos eljárás megindítását követően a bíróságnak – amely ezt az eljárást megindította – figyelembe kell vennie a főeljárás céljait és a jóhiszemű együttműködés elvének tiszteletben tartásával tekintettel kell lennie a rendelet szerkezetére (Bank Handlowy és Adamiak ítélet, EU:C:2012:739, 63. pont).
- 67 A fentiek összességéből következik, hogy a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a rendeletet akként kell értelmezni, hogy ha a főeljárás felszámolási eljárás, a célszerűségi követelményeknek a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság általi figyelembevétele az azon tagállam nemzeti jogának a hatálya alá tartozik, amelynek a területén ezen eljárás megindítását kérelmezték. A tagállamok azonban az ilyen eljárás megindítása feltételeinek meghatározásakor kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogot, különösen annak általános elveit, valamint a rendelet rendelkezéseit.

A költségekről

- 68 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy valamely társaságnak a székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban történő felszámolása keretében e társaság egy olyan másik tagállamban is lehet másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás tárgya, ahol a székhelye található és ahol önálló jogalanyisággal rendelkezik.**
- 2) **Az 1346/2000 rendelet 29. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy azt a kérdést, hogy mely személy vagy hatóság jogosult a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás megindításának kérelmezésére, azon tagállam nemzeti joga alapján kell eldönteni, amelynek területén ezen eljárás megindítását kérelmezték. A másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás megindításának kérelmezése iránti jog azonban nem korlátozható kizárólag azon hitelezőkre, akiknek, illetve amelyeknek a lakóhelye vagy a székhelye abban a tagállamban van, amelynek a területén az érintett telephely található, vagy kizárólag azokra a hitelezőkre, akiknek a követelése e telephely működéséből fakad.**
- 3) **Az 1346/2000 rendeletet akként kell értelmezni, hogy ha a fizetéseképtelenségi főeljárás felszámolási eljárás, a célszerűségi követelményeknek a másodlagos eljárás megindítása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság általi figyelembevételé az azon tagállam nemzeti jogának a hatálya alá tartozik, amelynek a területén ezen eljárás megindítását kérelmezték. A tagállamok azonban az ilyen eljárás megindítása feltételeinek meghatározásakor kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogot, különösen annak általános elveit, valamint az 1346/2000 rendelet rendelkezéseit.**

Aláírások